

Høng lokalhistoriske Arkiv – Beretning for 2024 v/Christina lundgren Madsen

Årets gang

Det har været et godt år i vores arkiv. Vi har virkelig fået noget arbejde fra hånden. Selv om at der bliver arbejdet hårdt i arkivet om tirsdagen, så er der også altid plads til hygge.

Til **'Folkemødet Høng'** i august måned, lavede jeg igen i år en lokalhistorisk quiz til bibliotekets stand. Det er snart blevet en tradition. Denne gang hed quiz'en 'Høng før og nu', og man skulle sætte streger imellem de før og nu billeder der hørte sammen. Det var samtidig en lille reklame for den udstilling vi satte op på biblioteket i november måned. 79 personer deltog i quiz'en.

Tirsdag d. 1. oktober fik vi besøg af et lille hold frivillige fra **Kalundborg Arkiv**. Ofte holdes der fællesmøder mellem arkiverne i kommunen; men vi får aldrig besøgt hinanden. Det blev til omkring to timer, hvor vi fik snakket arkivarbejde og udvekslet gode idéer. Først fremviste vi vores forhold på biblioteket, og bagefter så de vores fjernmagasin i kælderen på det gamle rådhus. Et virkelig godt initiativ fra Kalundborg, og vi er lige blevet inviteret på genvisit hos dem.

Til bibliotekets udstillingsvæg, lavede Henny Sandstød, Bøje Larsen og jeg i november **udstillingen 'Høng før og nu'**. En udstilling der havde været undervejs i mange år, men nu skulle det være. Først skulle vi kun have et mindre antal huse med, men det løb løbsk da vi først gik i gang. Vi havde svært ved at begrænse os – der er så mange interessante bygninger i Høng. Vi kunne have taget endnu flere med, men måtte begrænse os.

Heldigvis var udstillingen en succes. Det var meningen at den kun skulle stå i november måned; men den blev først taget ned her i starten af marts. Den kan nu ses i Høng Centeret.

På **Arkivernes dag** d. 9. november holdt Lokalhistorisk Forening og Lokalhistorisk Arkiv fælles åben fra kl. 10-13. Det var meningen at bogen Arkivernes Hjul skulle udkomme; men den var blevet forsinket fra trykkeriet. Niels Erik Danielsen læste op fra bogen med sit bidrag "hjulspind".

I selve arkivet blev der efterspurgt arkivalier, og i det forreste arkivrum var der mulighed for en kop kaffe og en lokalhistorisk snak.

Noget vi beskæftiger os meget med i arkivet, er **persondatareglerne**. Hvornår må vi offentliggøre noget, og hvornår må vi ikke. I 2024 kom en ny tolkning på de regler, som Datatilsynet udsendte i 2022. Denne gang var det Datatilsynets egen tolkning, så det er de her regler, som vi nu skal gå efter i arkiverne.

Lokalarkiver er ikke omfattet af arkivloven, og derfor skal vi følge de almindelige regler i Databeskyttelsesloven/Persondataforordningen.

Jeg vil nævne et par af de regler vi støder ind i på arkivet, og som vi skal tage højde for, når vi registrerer billeder og arkivalier:

Personoplysninger er delt op i 3 former: *Almindelige personoplysninger*, *Særligt beskyttelsesværdige personoplysninger* og *Følsomme personoplysninger*.

Persondatareglerne gælder kun materiale, der er født digitalt eller som er blevet digitaliseret (dette gælder også selve registreringen i vores database Arkibas). Det gælder kun nulevende personer, eller personer der er døde inden for de seneste 10 år.

Almindelige Personoplysninger er de oplysninger man ser som lav-risiko-oplysninger – et eksempel er et skolebillede. Tidligere måtte vi ikke offentliggøre skolebilleder; men det har vi fået lov til nu. Hvis vi ikke skriver navne i registreringen, så må vi offentliggøre billedet med det samme; men er der navne, så skal billedet være ældre end 20 år. Her er der ingen særlig konsekvens ved, at offentligheden får kendskab til materialet. Alt der falder under denne gruppe, må vi indsamle, opbevare og registrere digitalt.

Særligt beskyttelsesværdige personoplysninger: (sociale sager, sager om skilsmisse, straffesager, cpr-numre etc.).

Følsomme personoplysninger: De oplysninger der er særligt følsomme. Ingen må få kendskab til, at de oplysninger findes i et arkiv. Herunder hører oplysninger om etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssigt tilhørsforhold, genetiske data, helbredsoplysninger samt oplysninger om en persons seksuelle orientering.

Ved både Særligt beskyttelsesværdige- og Følsomme personoplysninger gælder, at hvis de tidligere har været offentliggjort, så må de gerne offentliggøres (f.eks. valgplakater etc.), eller at folk har skrevet under på, at det må offentliggøres. Men vi

må ikke indsamle, opbevare og registrere materialet, medmindre personen har været død i mere end 10 år, eller at arkivet har fået samtykke til det.

Vi må dog gerne offentliggøre det fælles konfirmationsbillede fra kirken, da man i dag ser selve konfirmationen som en tradition, og ikke en religiøs handling (dog skal vi ved offentliggørelsen huske de 20 år). Men en konfirmand der er fotograferet hjemme i en privat have, det må først blive offentliggjort 10 år efter konfirmandens død (eller når billedet er 75 år gammelt, hvis man ikke ved hvornår en person dør/er død), da det ses som noget religiøst.

Nej, det er ikke alt ved persondatareglerne der giver mening.

Kulturstatistik

Hvert år skal arkivet indberette til den nationale kulturstatistik. Vi gør derfor en del ud af at holde mandtal på de forskellige henvendelser.

I 2024 havde vi 141 åbningstimer. Vores samling steg med 1 meter, hvilket var noget lavere end i 2023, hvor tallet var 4 meter. Men grunden til det høje tal i 2023, var at vi overtog Ugebladet Høngs gamle indbundne aviser, da redaktionen blev flyttet til Kalundborg. 1 m. er meget normalt for vores arkiv.

Vores samling af arkivalier er fordelt mellem selve arkivet på biblioteket, og i kælderen på det gl. Rådhus.

Vores billedsamling har rundet 40400 billeder – det er inkl. vores 7 tons glasnegativer i Rådhuskælderen.

I løbet af året havde vi 118 besøgende, hvilket er tæt på det samme som året før. Vi modtog præcis det samme antal telefoner, som i 2023, nemlig 30 stk. Vi steg i skriftlige henvendelser, hvor vi modtog 169 mails (mod 104 året før).

Vi har i 2024 haft 21 frivillige tilknyttet arkivet. Det kan vi være stolte af. I alt bliver der lagt 2356 frivillighedstimer om året.

Udvalgte afleveringer til arkivet

Jeg plejer at nævne nogle af de afleveringer, som vi har fået ind i arkivet i løbet af året. Det giver et godt indblik i, hvor forskellige ting vi får til arkivet. Vi skal her huske på, at arkivet kun indeholder papir og billeder. Genstande må vi ikke modtage.

Tit bliver jeg mødt med spørgsmålet "Men er det gammelt nok?" - fra dem der afleverer. Vi skal huske, at det der er nyt i dag, er jo gammelt senere. Arkivet vil forhåbentligt bestå i mange år frem.

I 2024 har vi registreret 127 indkomstjournaler over det vi kalder 'givere' (afleveringer). Det er det højeste antal på et år, der er registreret i min tid på arkivet. Med til historien hører dog, at nogle af dem stammer for den oprydning vi er i gang med på arkivet. Arkivalier og billeder der er givet, før man begyndte at lave indkomstjournaler – og derfor går med i statistikken for 2024. Så selvom at man ikke helt kan regne med tallene, så kan man i hvert fald se, at der bliver lavet noget på arkivet.

- Liste over beboere i Doktorboligen i Langemark.
- Georg Henriksen Londs erindringer fra området omkring Nørager.
- Forskellige tegninger fra Sæby – f.eks. kloaktegninger fra Bødkervænget og tegninger over udstykningen af Bagervænget.
- H.P. Hansens dagbog. Det var ham der stiftede Maskinfabrikken Stjernen
- Klassebilleder – bl.a. fra Sæby og Reerslev Friskole
- Beskrivelse af Karetmager Th. Rasmussens liv – bl.a. da familien emigrerede til USA, og da de kom hjem igen.
- Flere foreninger har afleveret deres gamle protokoller. Så findes de på arkivet, hvor vi gemmer dem tørt og godt. Dog kan de ikke tages ud af arkivet igen, men der er mulighed for at tage kopier af det afleverede.
- I forbindelse med at Løve-gruppen skriver på en bog, så falder der også en del billeder af til arkivet.

Udvalgte spørgsmål til arkivet

- Efterlysning af melodien til Hallebyore-visen. Teksten haves, men melodien mangler.
- Hvem startede fabrikken Reska Inventar i Sæby? (Rudolf Koreska)

- Rigsarkivet skulle bruge et billede af Høng Børnehjem, til projektet "De anbragtes Danmarkskort". Jeg udnyttede at jeg havde kontakt med Rigsarkivet, og spurgte om de havde protokollen for Høng Børnehjem, som vi ofte får spørgsmål til – det har de desværre ikke.
- De fleste spørgsmål til arkivet er forespørgsler på bestemte personer og måske hvor de boede. Ofte bliver vi hjulpet af, at der i folketællingerne ofte er nævnt matrikelnr.'er hvor folk boede, og kan slå nr'erne op bagefter.

Til slut vil jeg sende en kæmpe tak til Lokalhistorisk forening. Tak til jer der hjælper mig i arkivet om tirsdagen. Til jer der hjælper mig med at tyde, hvad der står i de gamle kirkebøger. Tak til jer som jeg ringer/skriver til – og som kaster sig over detektivarbejdet med at finde oplysninger sammen med mig. Tak for jeres altid gode hjælp.